

[Hans Hansen (Rørby).]

i Løbet af 2½ Aar løste man Boligspørgsmaalet i New York, fordi man afskaffede Beskatningen paa Nybygninger og beholdt en Ejendomsbeskatning paa 2¾ pCt., der kom til at virke som en Grundskyld. Man tilvebragte paa 2½ Aar i New York en Bygningsværdi paa ca. 6 Milliarder danske Kroner, som svarer til op imod Halvdelen af den samlede Ejendomsskyldværdi.

Borgmesteren i New York tilføjer, at Grundejerne i New York protesterede imod, at der blev bygget for meget, der kom for mange Lejligheder paa Markedet, og Huslejen blev faldende. Det behøver formentlig ikke her at uddybes, hvad det betyder, at der bliver mange Lejligheder, det betyder jo, at Huslejen falder. Jeg skulde tro, at Tilfældet vil blive det samme her i Byen, at Grundejerne vil protestere, hvis der bliver for mange Lejligheder.

Jeg skal ikke kritisere Organisationens af Boligtilsynet og heller ikke, at Bestemmelserne haandhæves strengt. Selv om man har forskellige Meninger om det tekniske, kan formentlig ingen have noget væsentligt at indvende, men jeg vil hævde, at ethvert Forsøg paa en Sanering af Byens Slumkvarterer kun vil blive overfladisk, hvis man ikke samtidig gaar til en effektiv Løsning af Jord- og Grundspørgsmaalet ved en Inddragning af Værdistigningerne, saa at vi ikke løber den Risiko, at ogsaa det offentlige Ekspropriationsret skaber høje Priser.

Man ved ikke, hvorledes det vil komme til at virke, man har ingen Erfaringer; jeg indrømmer, at man gør Forsøg paa at fastsætte Værdien paa en anden Maade end hidtil, men de Rønner, som ligger der, har ikke saa stor Værdi, at det betyder noget som helst, tværtimod betyder det maaske en Formindskelse af Grundens Værdi, at de ligger der; og jeg synes, at det er lidt farligt at gaa ind for Erstatning her. Der er ingen Tvivl om, at hvis alle disse Rottereder kunde køres paa Lossepladsen, vilde Grundens Værdi blive større. Det er et Forhold, som jeg synes bør tages i Betragtning. Det er karakteristisk — det fremgaar af Oplysningerne i Udvalgets Betænkning —, at Prioriteringen af Husene i Slumkvartererne er af omtrent samme Størrelse som Grundværdien. Prioriteringen og Grundværdien staar i nøje Forhold til hinanden.

Jeg mener derfor, at Løsningen af dette Spørgsmaal i det væsentlige er et Jord- og Grundspørgsmaal, og jeg haaber, at den højtærede Minister og det Udvalg, der nu bliver nedsat om Lovforslaget, i højere

Grad, end det er sket i Saneringsudvalget, vil ændre Lovforslaget i den Retning, saa at denne Sag faar en virkelig god Løsning, som Samtiden kan være bekendt. Det, der hidtil er foregaaet, kan godt betegnes som en Skandale, noget, vor Generation daarligt nok kan være bekendt. Jeg udtaler Haabet om, at det maa lykkes at løse dette vigtige Spørgsmaal; Gang paa Gang har jeg, naar lignende Sager har været behandlet, været inde paa Spørgsmaalet om en Sanering af de københavnske Boligforhold, efter min Mening et af de største Spørgsmaal, der er oppe i Tiden.

Alfred Jensen: Vort Parti kan give sin Tilslutning til Grundtankerne i dette Lovforslag, vi kan give Tilslutning til, at man forsøger Udryddelsen af Slumkvarterer, men vi undlader ikke at gøre opmærksom paa, at en Boligsanering, Udryddelsen af disse Kvarterer, ikke alene er et Spørgsmaal om Nedbrydning af visse gamle Ejendomme, men ogsaa er et socialt Spørgsmaal. De Mennesker, der bor i disse Kvarterer, er tvunget til at bo i de daarlige Lejligheder, de bor der ikke af Lyst, det er hovedsagelig en Nødvendighed for de Mennesker, en Nødvendighed, der nok bunder i forskellige Forhold. Man maa derfor heller ikke tro, at i det Øjeblik man nedriver de gamle, usunde Kvarterer og eventuelt faar Beboerne flyttet hen i sundere Lejligheder, er Muligheden for Opstaaen af nye Slumkvarterer fjernet.

Betænkningen gør i øvrigt ogsaa Rede for, at dette ikke vil være Tilfældet. Paa Side 33 findes der en Indberetning om Forholdene i London. Det forklares her, at medens man i København har bygget Boliger, der maa blive Slumkvarterer, er dette ikke Tilfældet i London; der er det store, gode Lejligheder, som med Tiden er blevet Slumkvarterer, fordi der i disse Lejligheder boede Mennesker, som havde daarlige sociale Forhold. Vi maa derfor forstaa, at det nytter ikke noget kun at have Opmærksomheden henvendt paa selve den byggetekniske Side af Sagen, vi maa ogsaa have Opmærksomheden henvendt paa de sociale Forhold. Paa dette Omraade maa der træffes Foranstaltninger, samtidig med at man træffer Foranstaltninger til Sanering af de usunde Boligkvarterer.

Vi mener derfor ikke, at den Foranstaltning, der foreslaas i § 20, vil virke efter sin Hensigt, den vil ikke være tilstrækkelig til at medvirke til Sanering af Bydele. Det er ikke rimeligt, at man truer de Personer, som er under offentlig For-